

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Технологічні виміри культури

для студентів

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	054 Соціологія
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	соціальні технології
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: професор Цимбалюк Н.М.

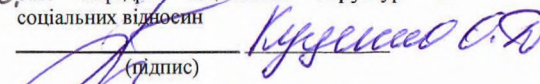
Пролонговано: на 2021/2022 н.р. _____ (_____) «__» _____ 2021р.
(місяць, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(місяць, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробник: Цимбалюк Наталія Миколаївна, д. соц. н., проф., проф. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.О. Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

(підпис)
Протокол № 16 від «16» 08 2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року №1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – поглибити підготовку фахівців-соціальних технологів економічної сфери, менеджменту, маркетингу та масових комунікацій з теоретичних засад, планування та використання соціально-культурних технологій в розвитку суспільства та особистості; сформувати вміння створювати методики наукової інтерпретації, аналізу та оцінювання результатів соціокультурних технологій різного типу та їх реалізації в соціокультурному просторі модерного та постмодерного суспільства.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Знати понятійний апарат сучасної соціології
2. Вміти вести пошук, обробку й використання соціальної інформації з різних джерел;
3. Володіти навичками організації комунікації та командної роботи.

3. Анотація навчальної дисципліни: навчальна дисципліна спрямована на вивчення механізмів реалізації технологічних аспектів культури та особливостей їх впливу на сучасне суспільство. Вона розглядає суспільне життя як цілісну систему культури, формує уявлення про соціальні технології як єдність культурного та соціального (людина-суспільство-культура); доводить ціннісно-смісловий характер соціальних технологій та розглядає соціальне середовище як домінуючий тип прояву технологічних аспектів культури.

4. Завдання (навчальні цілі): ознайомити з історичним розвитком, основними напрямками реалізації соціальних технологій у сфері культури; дати знання механізмів взаємодії культури та суспільного життя; вміння застосовувати соціокультурний підхід в організації та оцінюванні технологічних аспектів культурного життя; дати навички визначення особливостей соціокультурної диференціації соціальних технологій.

Передбачає формування таких **компетентностей:**

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11).
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК12).
- Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога (СК8).
- Здатність застосовувати соціологічні знання щодо соціальних технологій для різних соціальних груп (СК9).
- Навички застосування соціальних технологій для оцінювання потенціалу організації та управління соціально-економічними відносинами (СК15).

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання			
1.1	Знати базовий концептуальний апарат, основні теорії соціології культури. Демонструвати знання щодо еволюції та сучасного стану розвитку соціальних технологій в сфері культури та соціальних технологій з використанням джерел іноземною/іноземними мовами	Лекції, практичні, самостійна робота	Усна відповідь Експрес-опитування Контрольна робота	30
1.2	Знати методики створення, аналізу та наукової інтерпретації ефективних соціально-культурних технологій щодо соціально-культурної та	Лекції, практичні, самостійна	Усна відповідь	24

	дозвіллею діяльності різних соціальних груп, дотримуючись етичних норм професійної діяльності соціолога	робота		
2.1	Вміти здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з тематики культури та дозвілля, використовуючи інформаційно- комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації в процесі виконання тематичних письмових завдань.	Лекції, самостійна робота	Контрольна робота	24
2.2	Вміти реферувати наукові статті з соціології культури та дозвілля, визначити теоретико-методологічні засади проведених авторами досліджень; обґрунтувати власну позицію щодо застосування соціальних технологій та інструментарію соціологічної науки у вирішенні проблем, зазначених у наукових публікаціях.	Практичні, самостійна робота	Усна відповідь Реферат	22

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни			
	1.1	1.2	2.1	2.2
PH5 Вільно спілкуватися державною та іноземною / іноземними мовами усно і письмово з професійних питань.	+	+		+
PH12 Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.			+	+
PH13 Застосовувати ефективні соціальні технології, враховуючи соціально-демографічні особливості різних соціальних груп.		+		+

7. Схема формування оцінки:

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

№ п/п	Форми контролю	Кількість балів		Результати навчання з дисципліни			
		min	max	1.1.	1.2.	2.1.	2.2.
1	експрес-опитування	3	5	+			
2	усні відповіді	15	25	+	+		+
3	реферат	6	10				+
4	контрольні роботи	12	20	+		+	
	Всього:	36	60				

- підсумкове оцінювання: у формі іспиту (PH1.1, 2.1). Письмовий іспит (білет містить два питання) – 40 балів (20 балів максимум / 12 балів мінімум за кожне питання білету).

- умови допуску до підсумкового іспиту: Студенти, які набрали сумарно за обидві частини дисципліни менше за *критично-розрахунковий мінімум у 36 балів* кількість балів, для одержання допуску до іспиту здають заборгованості та визначені у семестровому оцінюванні реферати. Контрольні роботи не перекладаються.

7.2. Організація оцінювання:

1. Експрес-опитування: протягом тем 1-11.
2. Усна відповідь під час практичних занять: теми 1-11.
3. Реферат: після вивчення тем 4-5.
4. Контрольна письмова робота 1: на лекції після вивчення тем 1-5.
5. Контрольна письмова робота 2: на практичному після вивчення тем 6-11.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
1. Культура як соціальна технологія				
1.	Соціологія культури в системі наукового знання та міждисциплінарні дослідження технологічних аспектів культури	2	2	4
2.	Структура та функції культури як соціальної технології	2	4	6
2. Технології культури і суспільство				
3.	Методологічні засади дослідження технологічних аспектів культури	2	2	4
4.	Культурна політика як соціальна технологія сучасного суспільства	2	2	4
5.	Сучасні напрями, типи та тенденції розвитку соціальних технологій в культурі	2	2	4
	Контрольна робота 1	2		4
3. Особистість як об'єкт соціально-культурних технологій				
6.	Ціннісні аспекти соціальних технологій	2	2	4
7.	Соціальні технології моделювання цінностей особистості	2	2	4
8.	Технологічні аспекти ціннісних конфліктів в українському суспільстві	2	2	4
4. Індустрія культури як сучасна соціально-культурна технологія				
9.	Індустрія культури як прояв глобалізації культури	2	4	6
10.	Інститут дозвілля в культурному просторі України	2	4	6
5. Технологічні аспекти урбанізації культури				
11.	Соціальні технології формування та функціонування урбаністичної культури	4	6	6
	Контрольна робота 2		2	4
	ВСЬОГО:	26	34	60

Загальний обсяг - 120 год., в тому числі

Лекцій – 26 год.

Практичні – 34 год.

Самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Болотова В.О. Соціологія культури : конспект лекцій для студентів спеціальності 054 «Соціологія»/ В.О. Болотова. – Харків : НТУ«ХП», 2017. – 104 с. [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/Nata/Downloads/prohramy_2017_Sotsiolohiia_kultury.pdf

2. Гидденс Э. Культура и общество // Социология. Глава 2 / Э. Гидденс, При участии К. Бардсолл. – Москва: Эдиториал УРСС, 2005. С.33-54.
3. Ионин, Л. Г. Социология культуры. —4-е изд., перераб. и доп. — М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2004. — 427 с. Янко Слава (Библиотека Fort/Da). Режим доступу до ресурсу: <http://yanko.lib.ru>
4. Нархова, Е. Н. Социология культуры : учеб. пособие / Е. Н. Нархова, Д. Ю. Нархов ; М-во науки и высш. образования Рос. Федерации, Урал. федер. ун-т. — Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2019. — 302 с.
5. Перегуда Є.В. Соц культури // Соціологія: навчальний посібник / Є.В. Перегуда та ін. –П26 К.: КНУБА, 2012. - с. 71-87.
6. Ручка А . Культура /А.Ручка // Соціологія: Навч. посібник. За ред. С.О. Макеєва. – 4-те вид., перероб. і доп. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2008. – С.106–138.
7. Черниш Н.Й. Соціологія культури // Соціологія. Тема 11.: Підручник за рейтингово-модульною системою навчання. 5-те вид., перероб. і доп. Затверджено МОН / Черниш Н.Й. — К., 2009. - С. 297-323.
8. Юрій М.Ф. Соціологія культури: Навчальний посібник. – Київ: Кондор, 2006. - 302 с.
9. Цимбалюк Н. М. Соціологія дозвілля: Навч. посібник / Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – К.: ДАКККіМ, 2020. – 110 с.
10. Якісні дослідження в соціологічних практиках: навчальний посібник /за ред. Н.Костенко, Л.Скокової. – К.: ІС НАН України, 2009. – 400 с.

Додаткова:

11. Александер Д.Ч. Аналитические дебаты: Понимание относительной автономии культуры / Пер. с англ. М. Шуровой под ред. Д. Куракина // Социологическое обозрение. / Д.Ч.Александр – 2007, том 6. – № 1. – С. 17–37.
12. Александер Д. Ч. Культурная травма и коллективная идентичность // Социологический журнал. / Д.Ч.Александр – 2012. №3, С. 5-40.
13. Александер Д. Ч. Обещание культурной социологии: технологический дискурс и сакральная и профанная информационные машины // Контексты современности-II: Актуальные проблемы общества и культуры в западной социальной теории: Хрестоматия / Сост. и общ. ред. С. А. Ерофеева; 2-е изд., доп. и перераб. – Казань: Изд-во Каз. ун-та, 2001. – 184 с. – [Електронний ресурс].
14. Режим доступу до ресурсу: <http://ecsocman.hse.ru/data/570/673/1219/chap22.pdf>
15. Витань И. Общество, культура, социология. / И.Витань– М., 1984.
16. Гриценко О. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі. / О. Гриценко – К., 2000 - .58с
17. Захаров А.В. Развлечение SUB SPECIA социологии – СОЦИС, 2008, №1.
18. Зборовский Г.Е. Социология досуга и социология культуры: поиск взаимосвязи – СОЦИС, 2006, № 12.
19. Здравомыслов А.Г. Тройственная интерпретация культуры и границы социологического знания – СоцИс, 2008, №02.
20. Кожедуб О.В. Теоретичні засади дослідження вільного часу (за концепцією Карла Маркса) – Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки, 2005, №3.
21. Культурно-дозвіллева сфера України: динаміка змін та перетворень. Монографія / Ключко Ю.М., Ковтун В.Д., Тросельнікова Л.О., Цимбалюк Н.М.; Під наук.ред. Цимбалюк Н.М. – К.: , 2003, с. 56 – 114.
22. Малиновский Б. Научная теория культуры. /Б. Малиновский– М., 2000.
23. Макеєв С., Патракова А. Региональная спецификация социокультурных различий в Украине // Социология: теория, методы, маркетинг. - 2004. - №3.
24. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Київський національний ун-т культури і мистецтв; Український центр культурних досліджень.– К. : Кондор, 2005, с. 102-117.

25. Соціокультурні ідентичності та практики / Під ред. А.Ручки. – К., 2002.
26. Ионин Л.Г. Основания социокультурного анализа: Учебн. пособие. / Л.Г.Ионин– М., 1996.
27. Культура–суспільство–особистість: Навч. посіб. / за ред. Л.Скокової. – К., 2006.
28. Соціологія культури: Навч. посібник // О.М.Семашко, В.М.Піча, О.І.Погорілий та ін.; за ред. О.М.Семашка, В.М.Пічі. - К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ-2000", 2002, с. 1-64.
29. Мінливості культури: соціологічні проєкції [наук. моногр.] / За ред. Н.Костенко. - Київ: Інститут соціології НАН України, 2015. - 440 с.
30. Моль А. Социодинамика культуры. / А. Моль– М., 2005.
31. Победа Н.А. Социология культуры. / Н.А. Победа– О., 1997.
32. Попович М.В. Нарис історії культури України. / Попович М.В. – К., 1998.
33. Ручка А.О. Соціологія культури в новому тисячолітті: Навч.- метод. посіб. / А.О. Ручка, В.В. Танчер, Ю.Г. Сорока – Х., 2002.
34. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. / П.А. Сорокин – М., 1992.
35. Субкультурна варіативність українського соціуму / за ред. Н.Костенко, А.Ручки. – К.: ІС НАН України, 2010.
36. Участь у культурі: люди, спільноти, стани / (Н.Костенко, А.Ручка, Л.Скокова та ін.); за ред. Н.Костенко. - К.: Інститут соціології НАН України, 2018. - 320с.
37. Хантингтон С. Кто мы?: Вызовы американской национальной идентичности. / С. Хантингтон– М., 2004.
38. Цимбалюк Н., Яковенко Ю. Еволюція дозвілля в контексті соціологічних категорій – Психологія і суспільство, 2004, № 2.
39. Цимбалюк Н.М. Ціннісно-нормативні механізми функціонування інституту дозвілля – Вісник. Соціологія. Психологія. Педагогіка, 2005, № 23.
40. Цимбалюк Н.М. Дозвілля в Україні. Теоретичні та емпіричні аспекти: Монографія. - К.: ДАКККіМ, 2003.